

Coeliakie diagnostiek

1:200

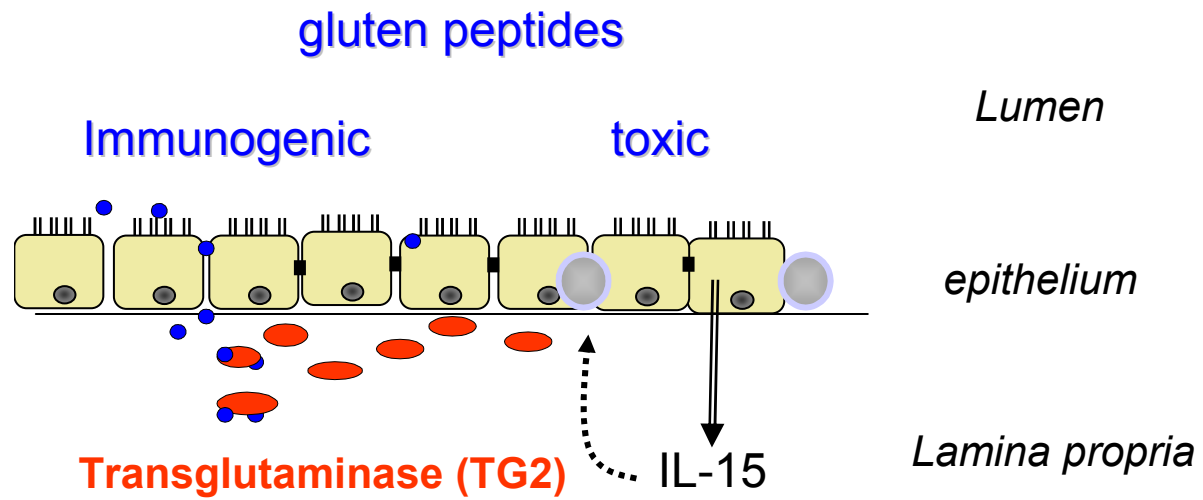
HC

CD

GVD

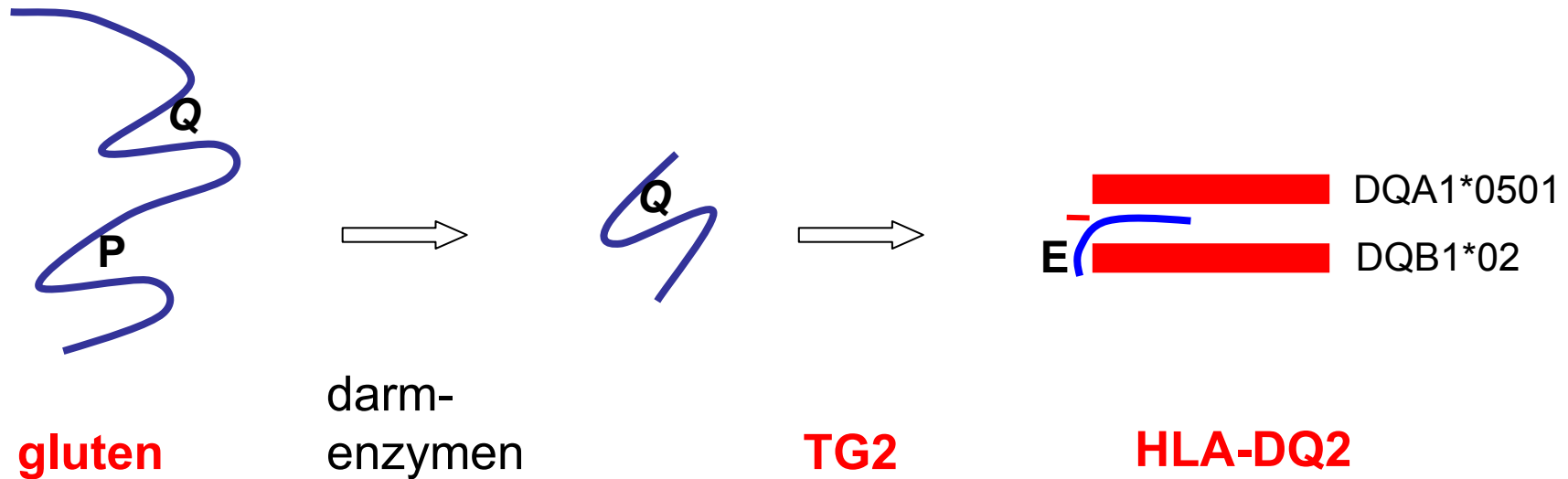
1. Pathogenese
2. Antistoffen in diagnostiek en screening
3. Richtlijnen diagnostiek
4. DGPA

5 april 2011

Pathogenese: gliadine deamidatie door TG2

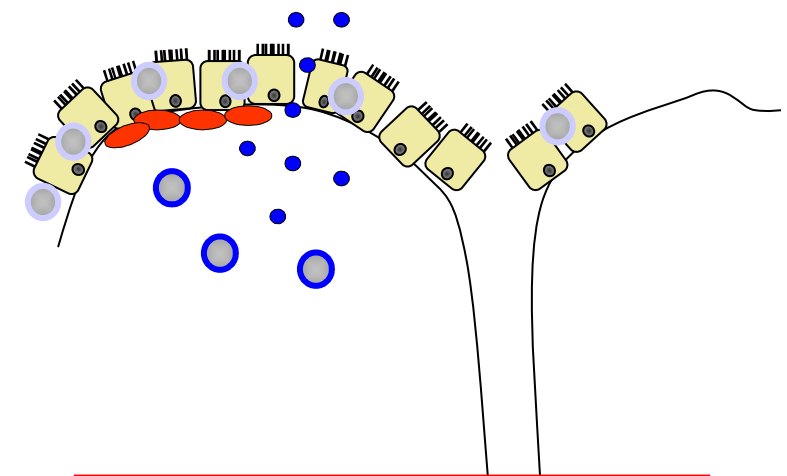
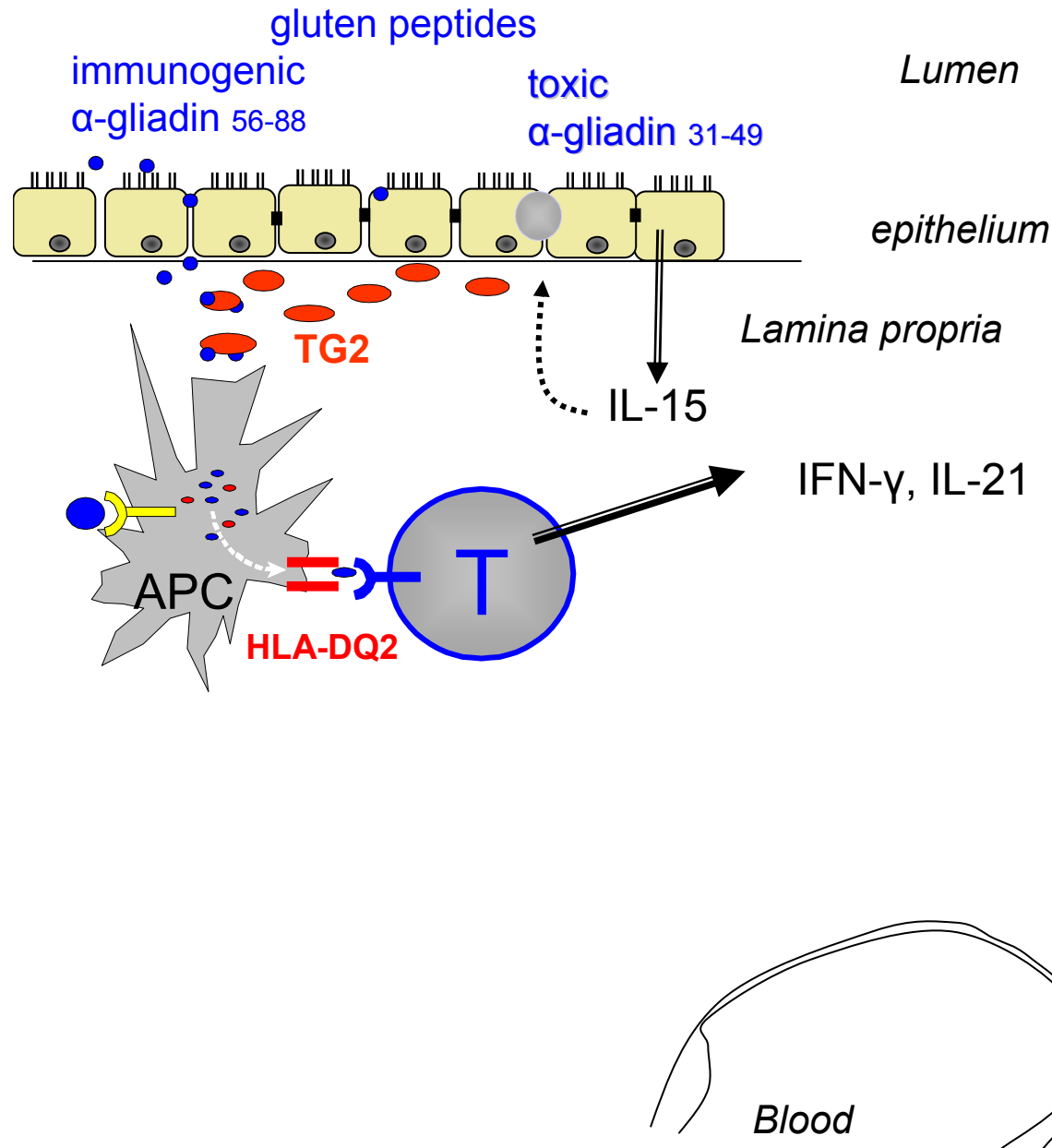
VU medisch centrum

P	proline	36%
Q	glutamine	15%
E	glutaminezuur	

TG2 = tissue transglutaminase

Pathogenese: T cel activatie

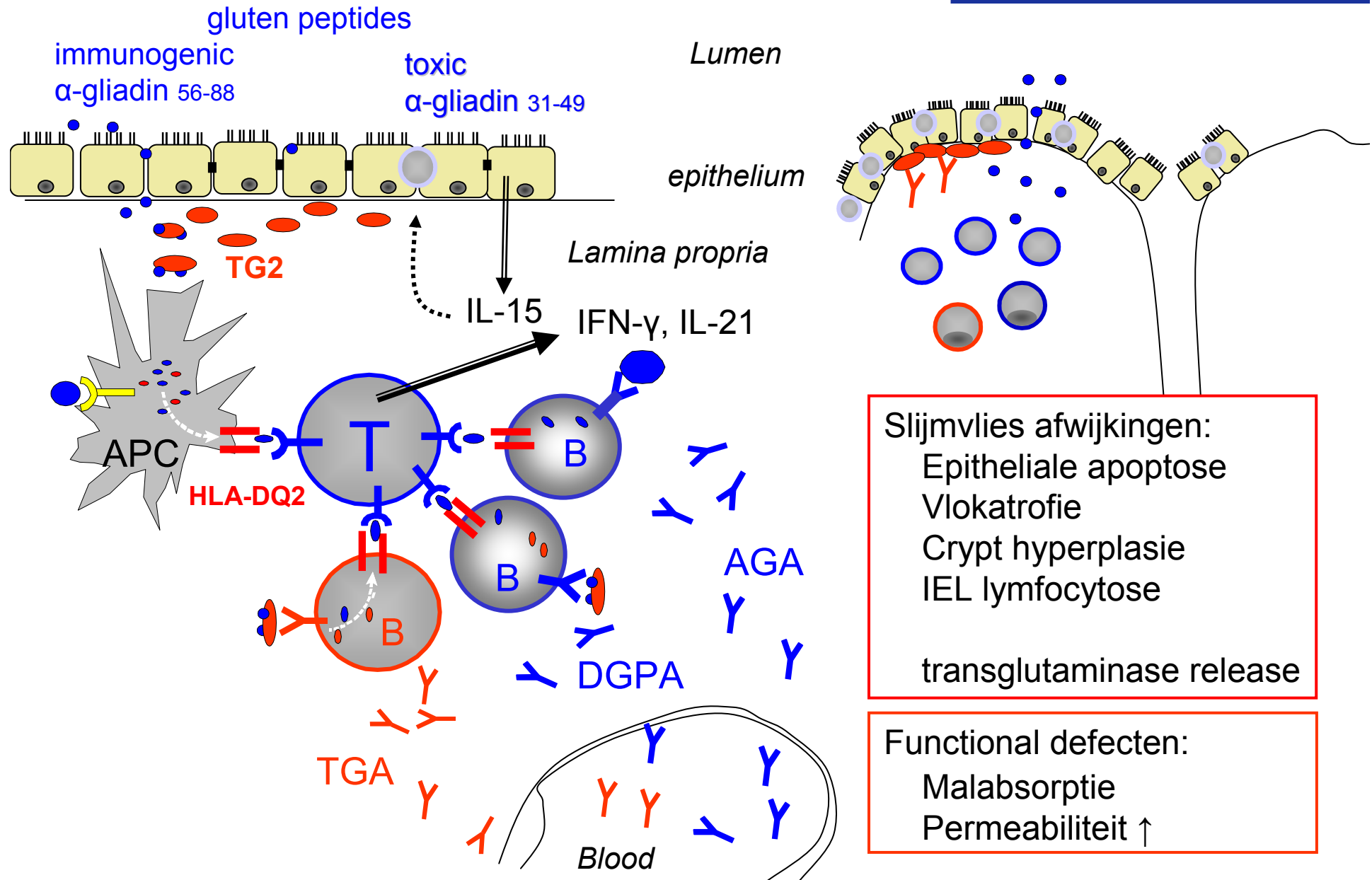

Slijmvlies afwijkingen:
Epitheliale apoptose
Vlokatrofie
Crypt hyperplasie
IEL lymphocytose

transglutaminase release

Functional defecten:
Malabsorptie
Permeabiliteit $\uparrow$

Pathogenese: B cel activatie

VU medisch centrum

Definitie:

persisterende vlokatrofie,
crypthyperplasie en
intraepitheliale lymfocytose
ondanks
een strict gluten vrij dieet (GVD)
van >12 maanden

(Daum et al. 2005)

1-5%
of adult onset
CD

Pathogenese Refractaire CD / EATL

VU medisch centrum

Ongecontroleerde IL-15 productie??

HC

CD

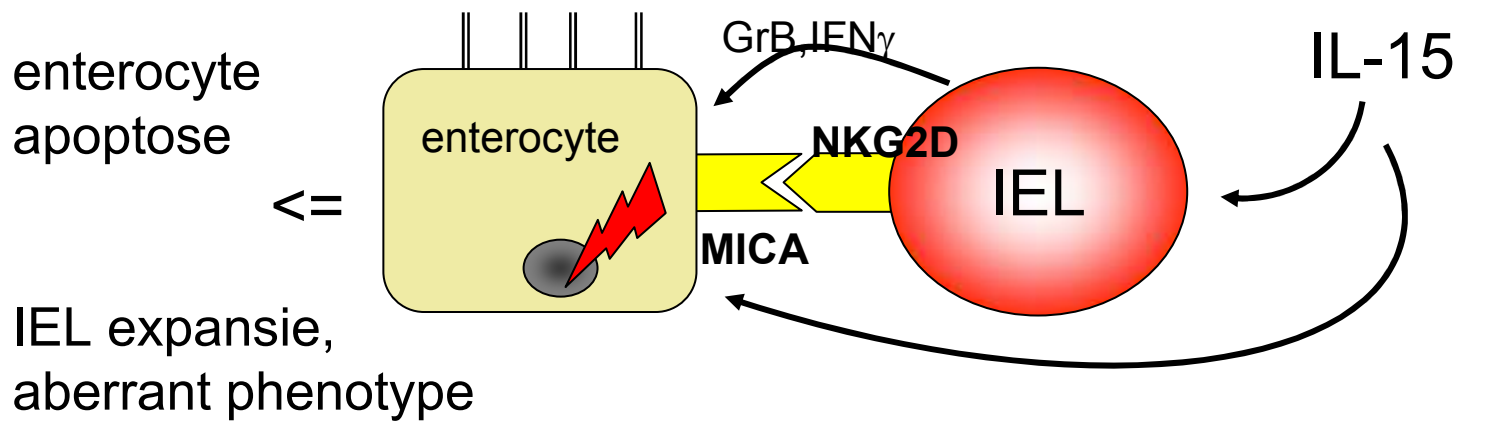
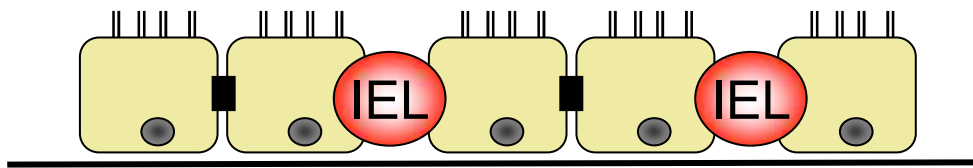
GVD

RCD

RCD II

EATL

gluten onafhankelijk

Pathogenese Refractaire CD / EATL ??

VU medisch centrum

Aberrante T cellen ?
Afname T γ δ cellen?
Apoptose defecten?

HC

CD

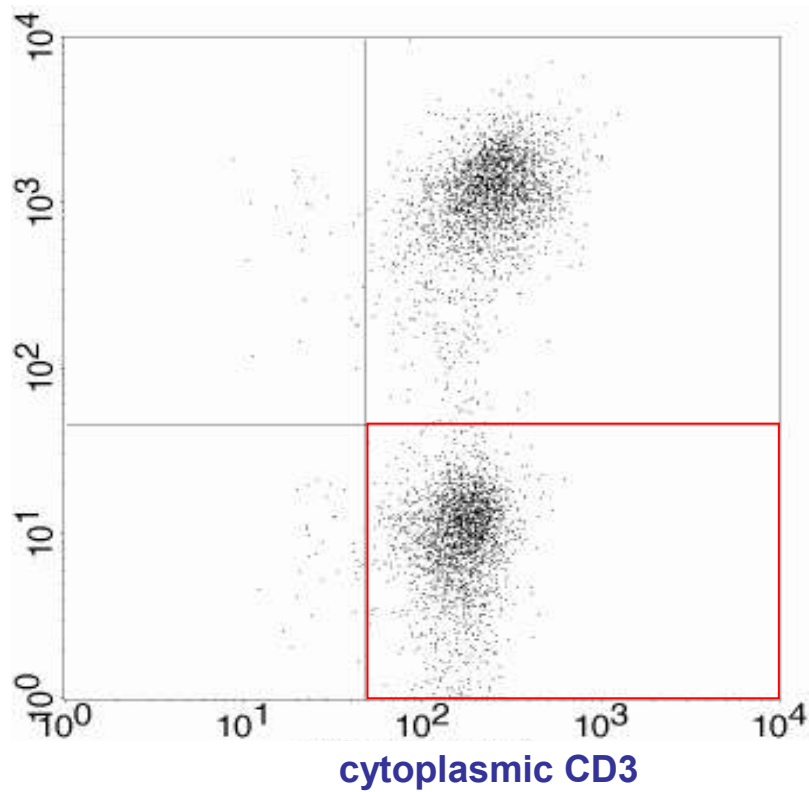
GVD

RCD

RCD II

EATL

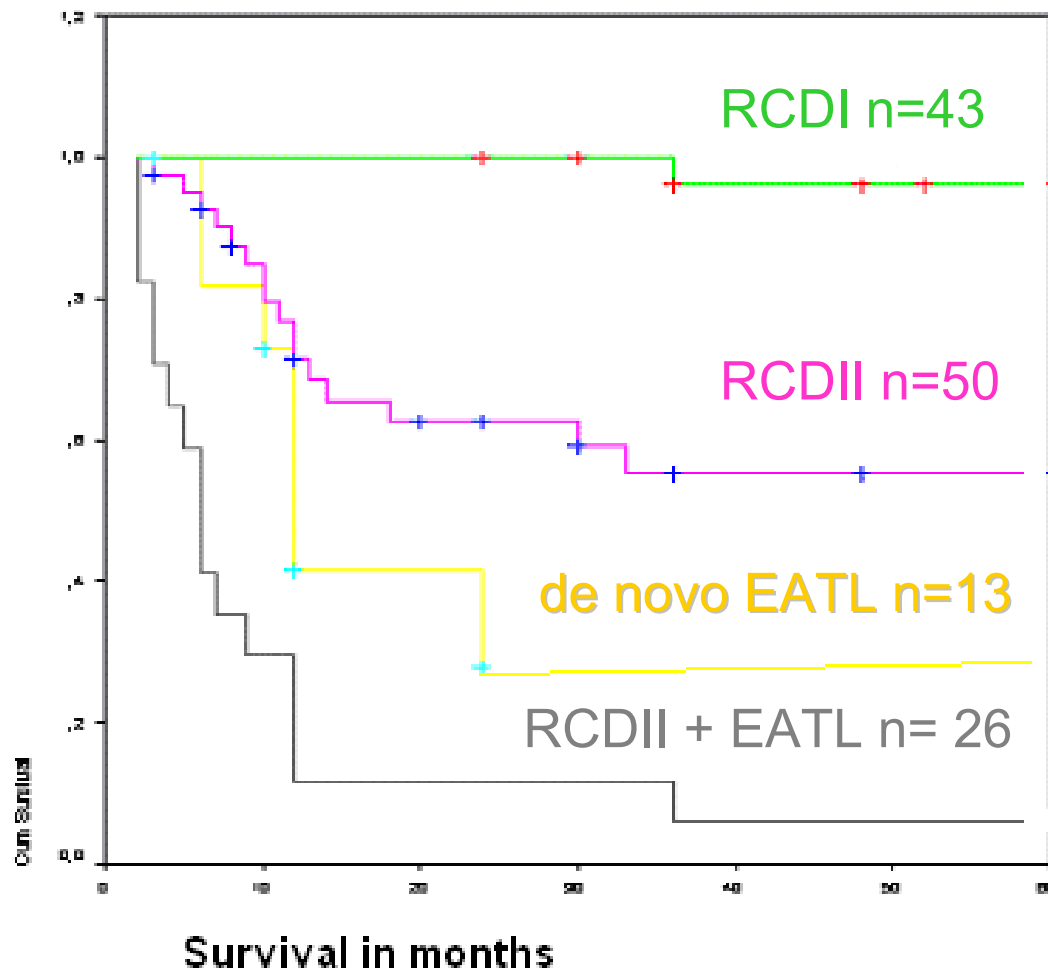
Surface CD3

EATL:
zeldzaam maar met slechte prognose

Coeliakie diagnostiek

HC

CD

GVD

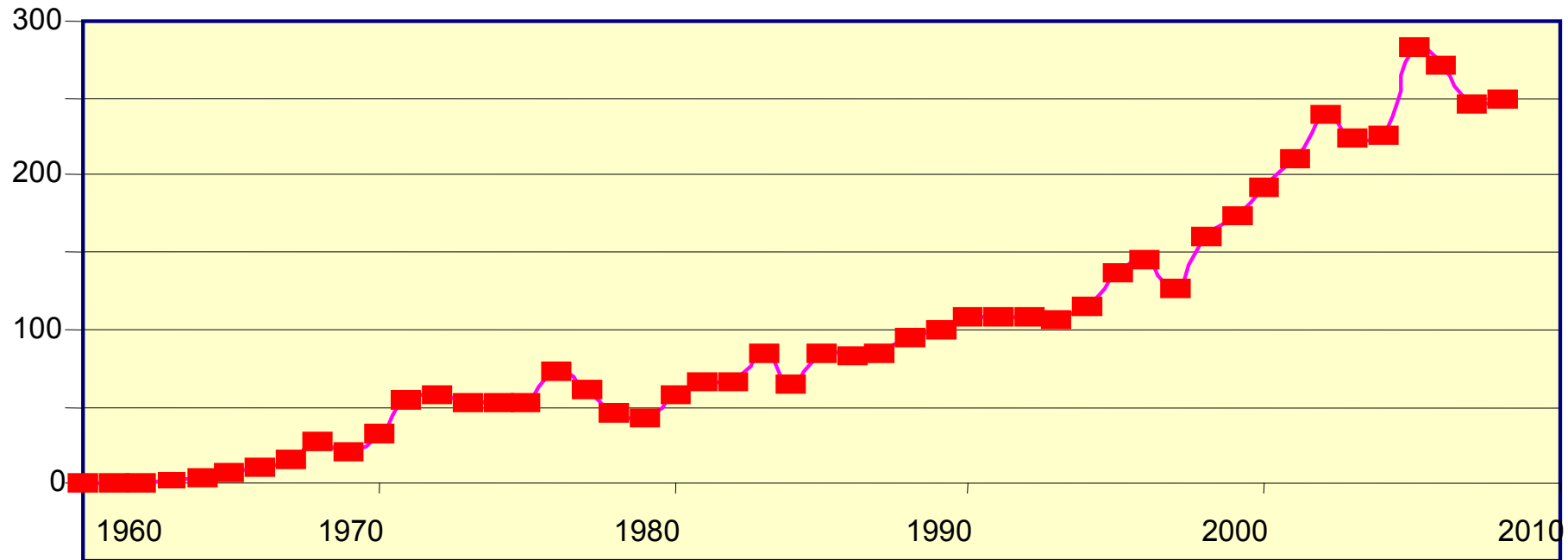
1. Pathogenese
2. Antistoffen in diagnostiek en screening
3. Richtlijnen diagnostiek
4. DGPA

Antistoffen: 50 jaar celiac serology'

VU medisch centrum

Publicaties/jaar

year

deamidated AGA

transglutaminase (TGA)

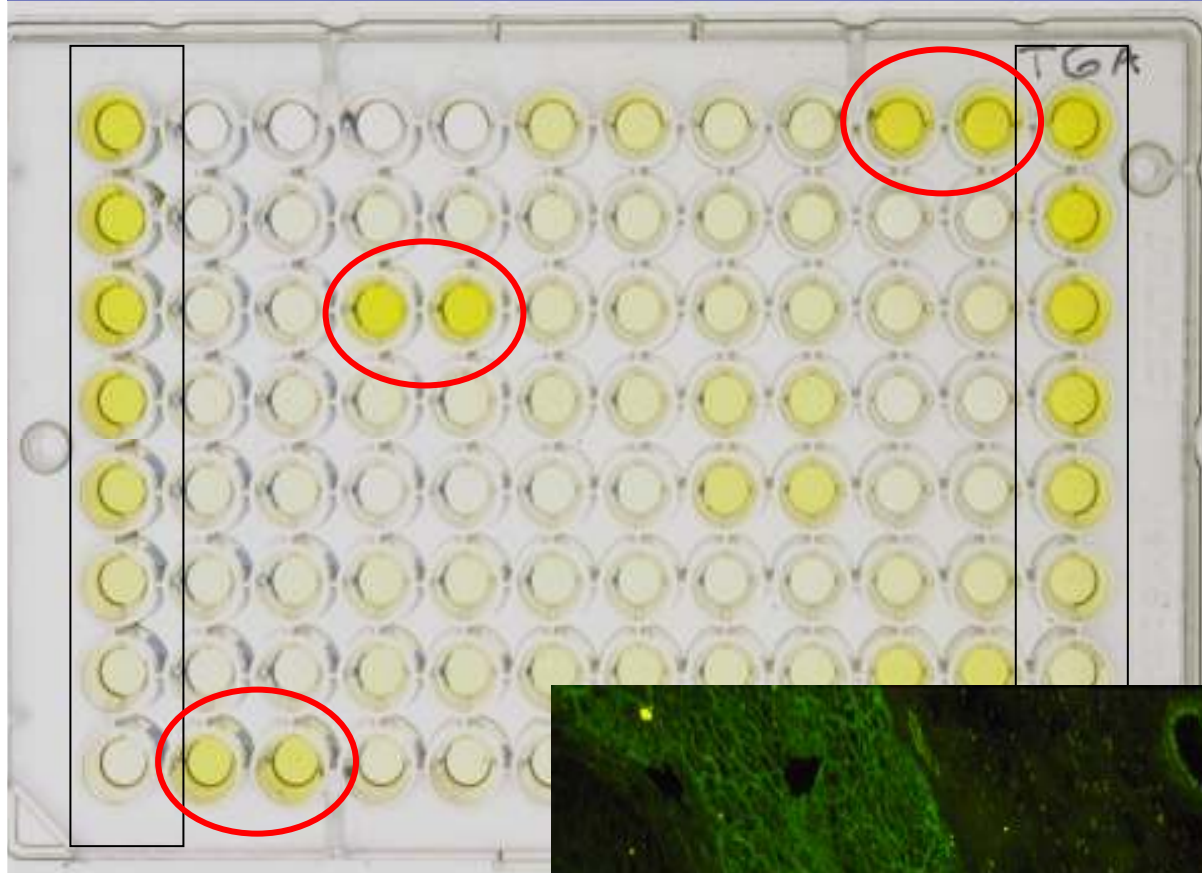
endomysium (EMA)

reticuline (ARA)

gliadine (AGA)

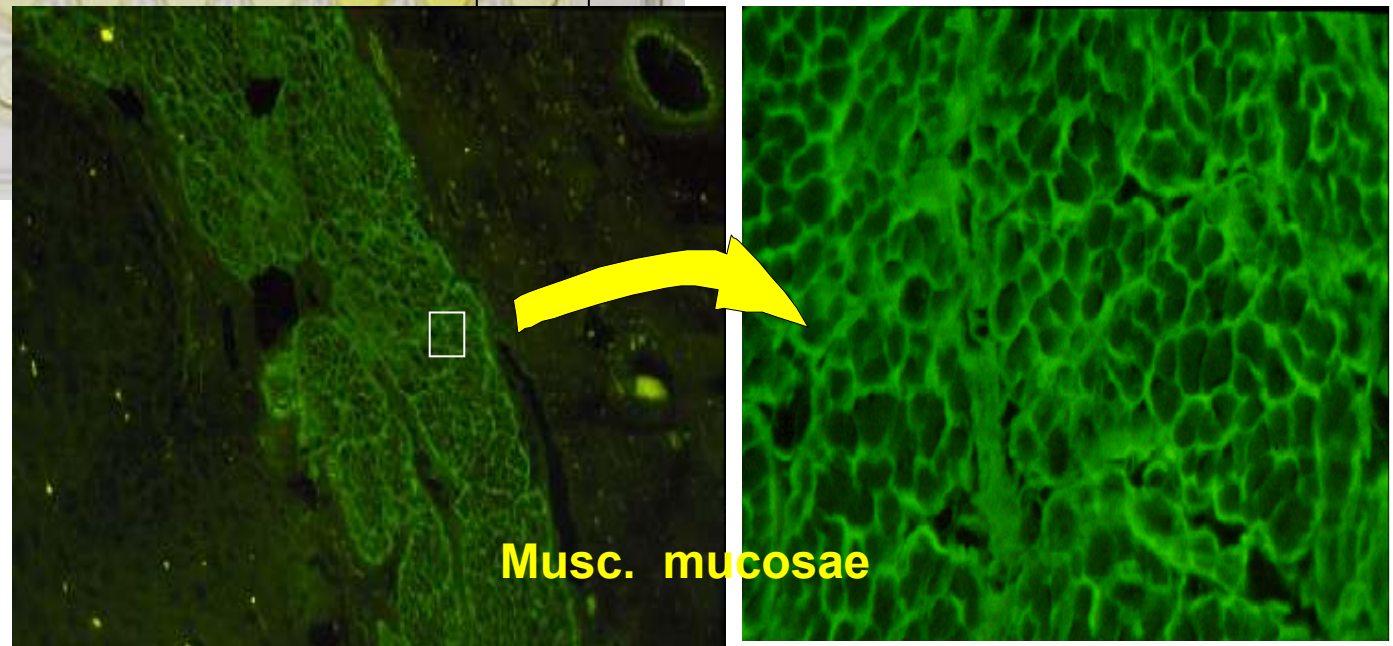
Antistoffen: assays

VU medisch centrum

TG2 antistoffen
(TGA)
ELISA /FEIA/ robots

endomysium antistoffen
(EMA)
IIFT op oesophagus

Antistoffen: diagnostische waarde

VU medisch centrum

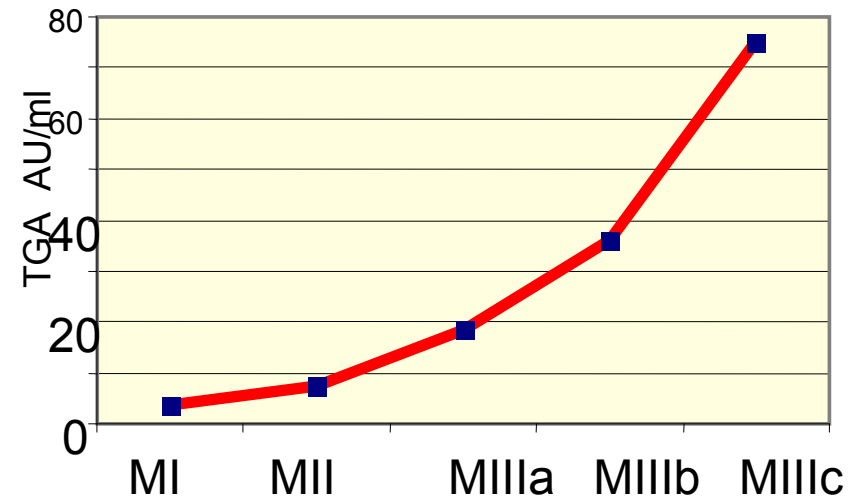
	Sensitiviteit	Specificiteit	Odds ratio meta analyse ¹⁾
AGA	+ 70 – 80%	++ 85 – 95%	40
EMA	+++ 90-100%	+++ 95-100%	553
TGA	+++ 90-100%	+++ 95-100%	469

¹⁾ ESPGHAN
JPGN in press

Vals negatieve serologie

- Geringe mucosale afwijking (M3a)
- IgA-deficientie (10x zo frequent in CD)
- Laag gluten gebruik

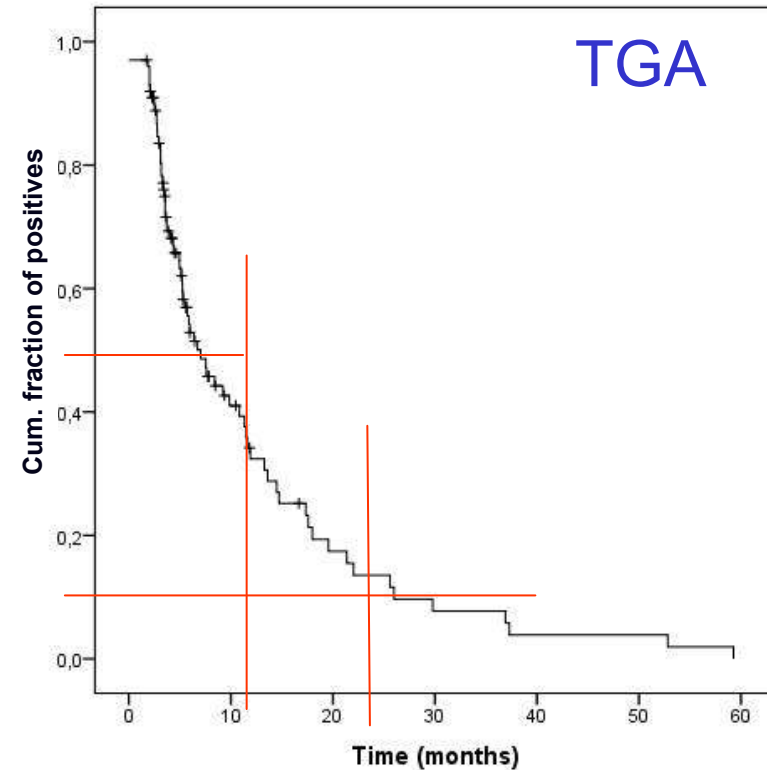
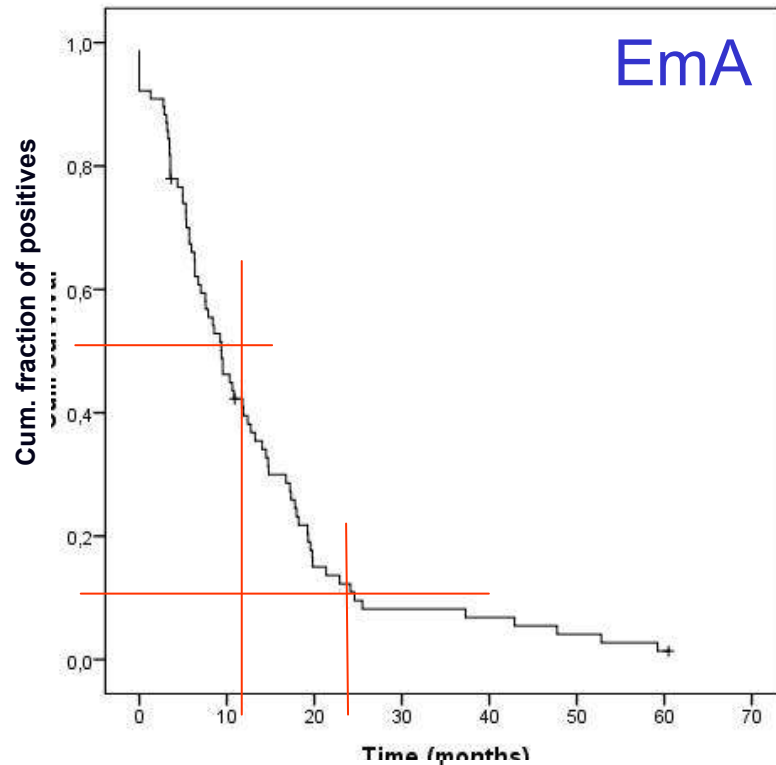

Tursi et al, 2003

Vals positieve serologie

- AGA vaak positief in Down syndrome zonder EMA / TGA
- Contaminatie van TG2 preparaten (ook hr preparaten)
- Transiënte EmA en TGA in DQ2/8 individuen

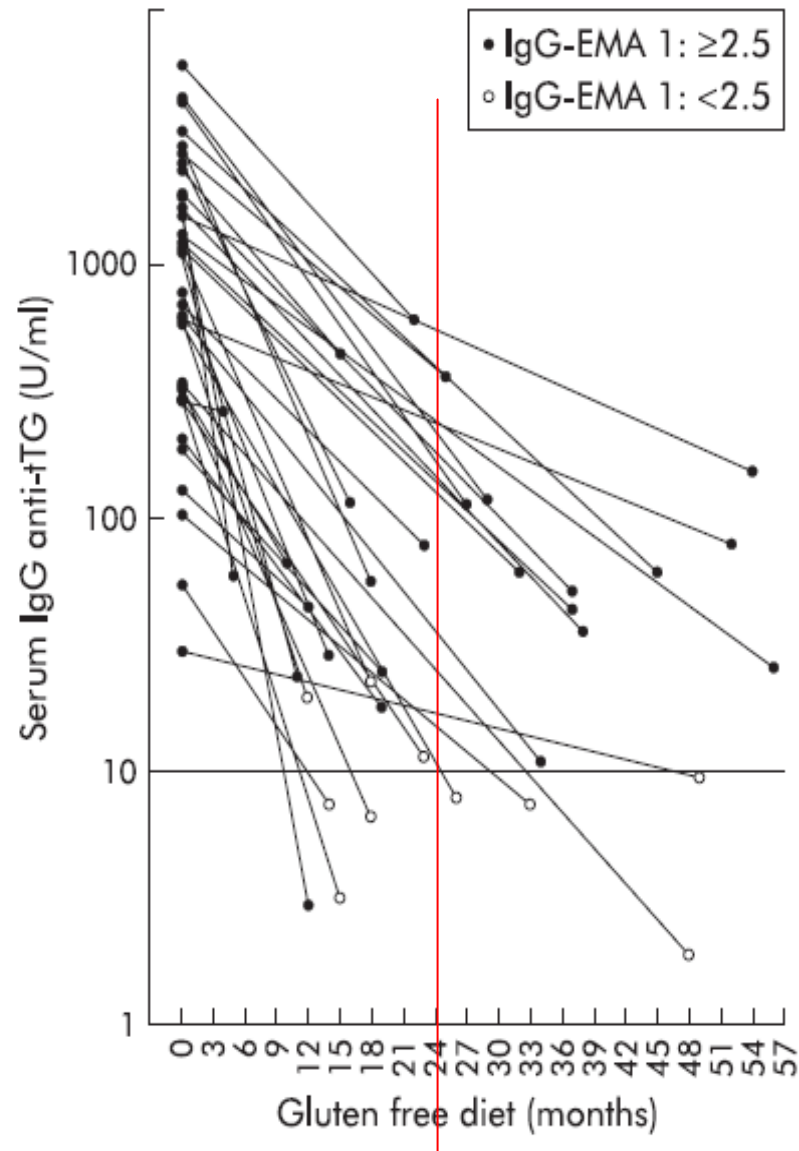
Antistoffen: beloop na GVD

	Time (months)					
	3	6	9	12	18	24
% EmA (negative)	12	34	47	61	77	88
% tTGA (≤ 10 U/ml)	17	47	56	68	81	86

Antistoffen: beloop na GVD in IgA deficiënte patiënten

VU medisch centrum

De meeste patiënten zijn na 24 maanden nog niet genormaliseerd!

Korponay-Szabó et al, 2003

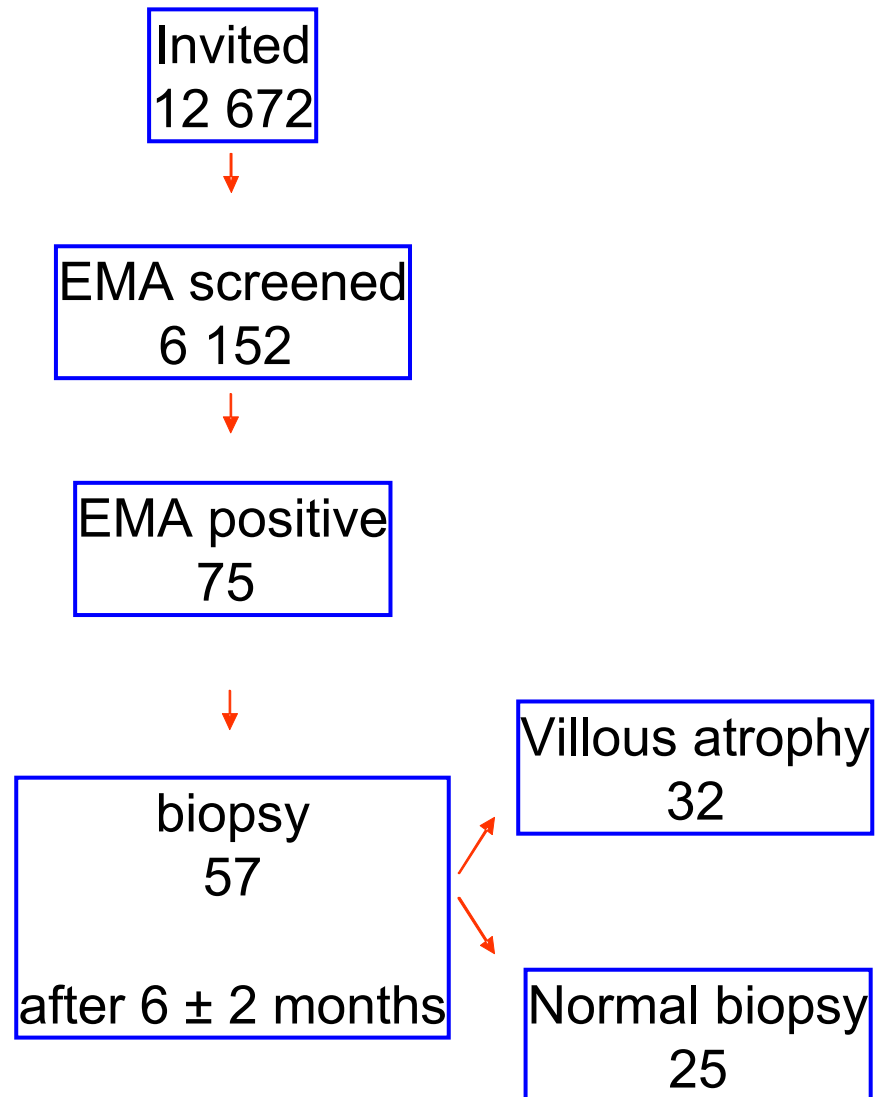
1. Eerste graads familieleden	}	10 - 20% CD
2. Diabetes type I		
3. Autoimmuun schildklierlijden	}	5-10% CD
4. Onverklaarde infertiliteit en miskramen		
5. Onverklaarde osteoporose		
6. Down syndroom	}	25% CD
7. T cel lymfoom		

Antistoffen: populatie screening (peuters)

VU medisch centrum

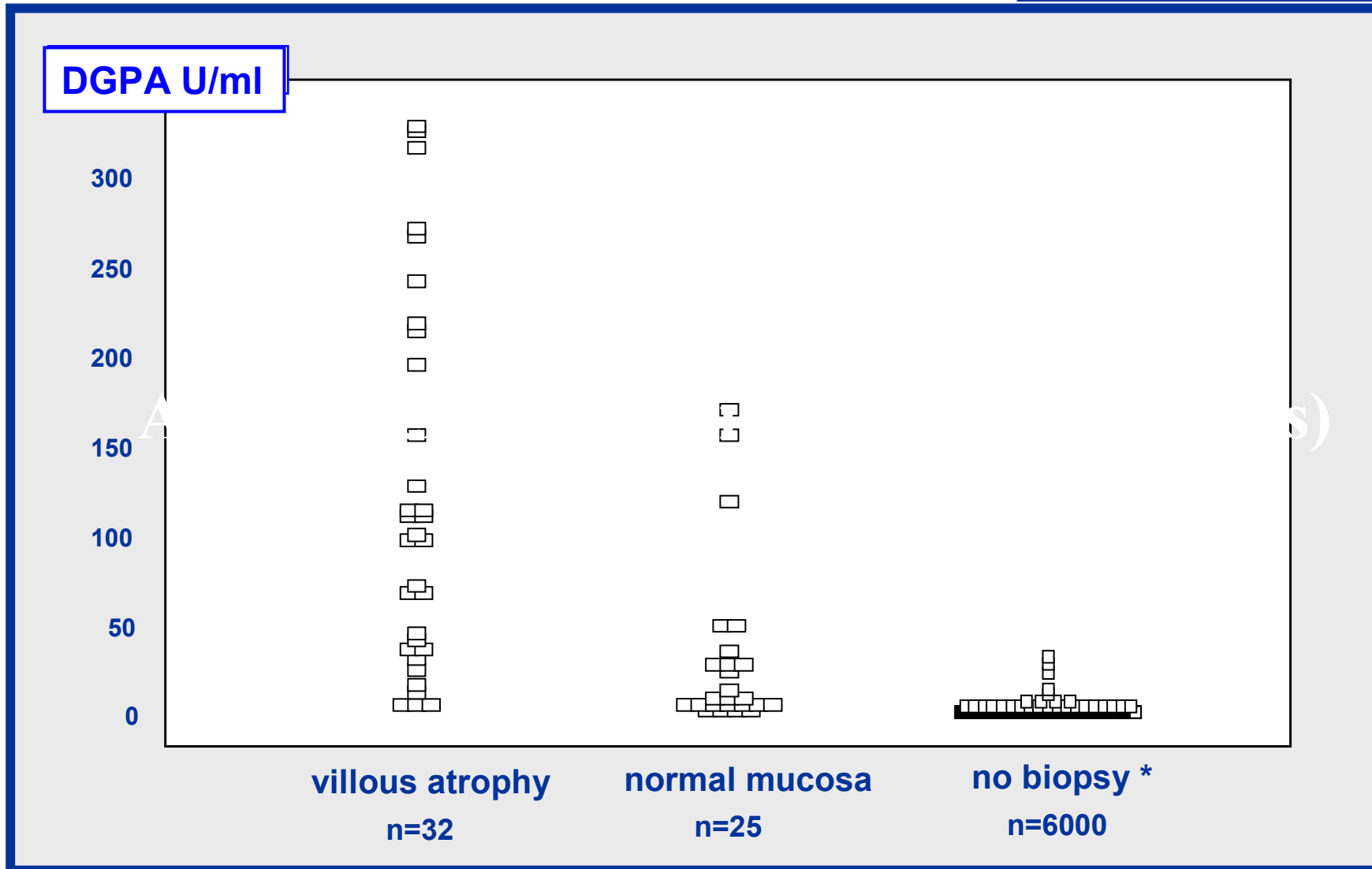

Csizmadia et al, 1999

Antistoffen: populatie screening (peuters)

VU medisch centrum

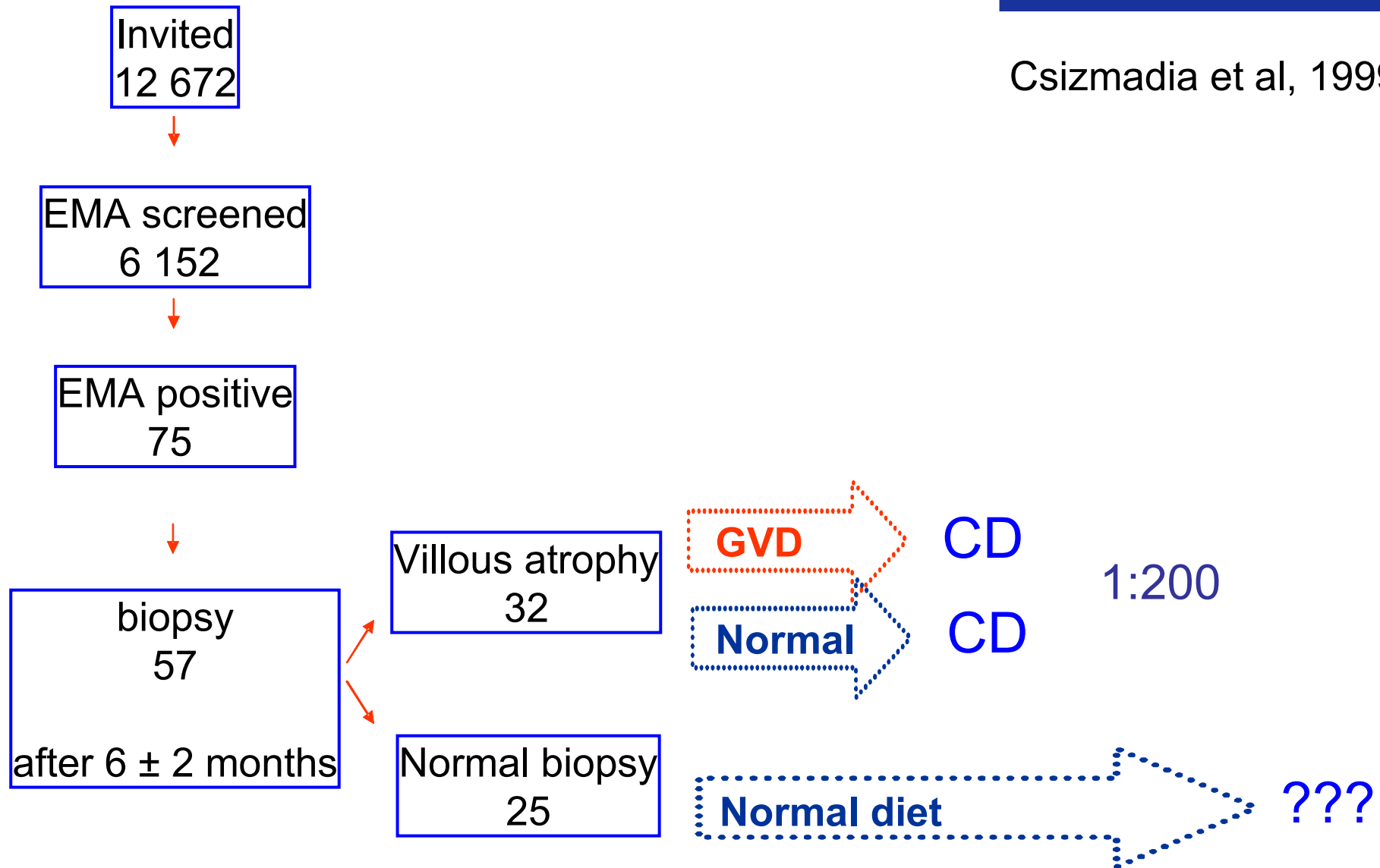
* Randomly selected EMA-negatives

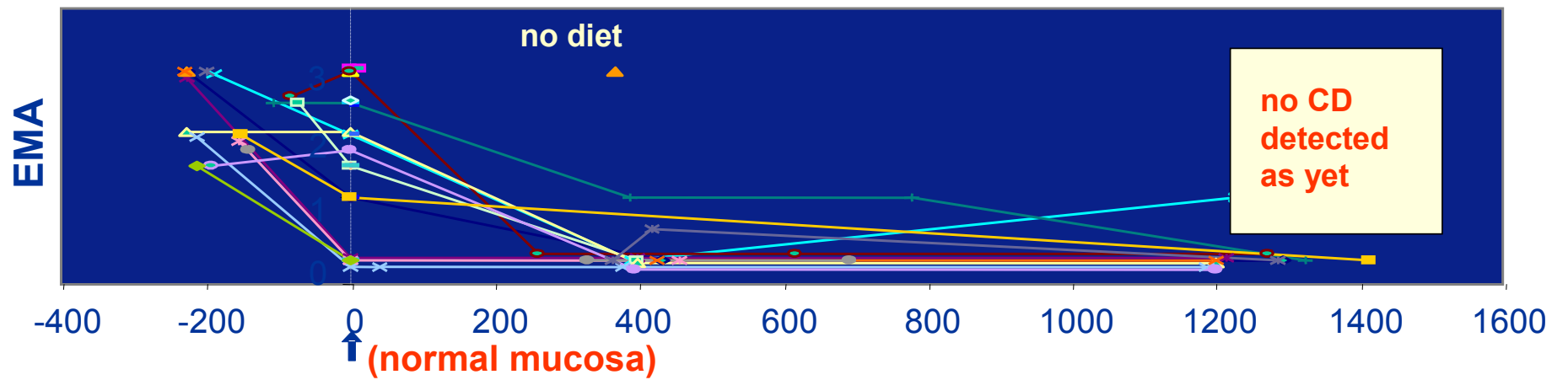
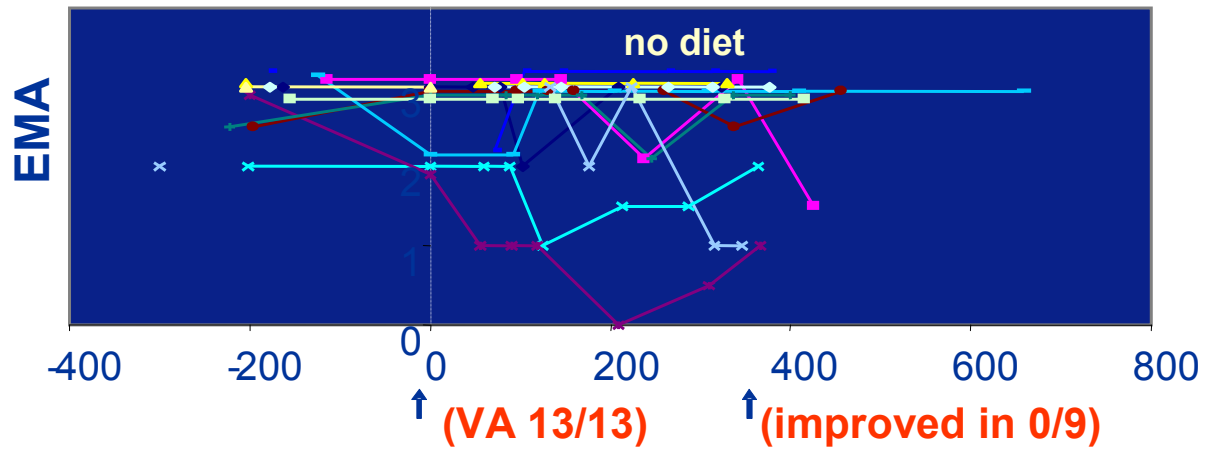
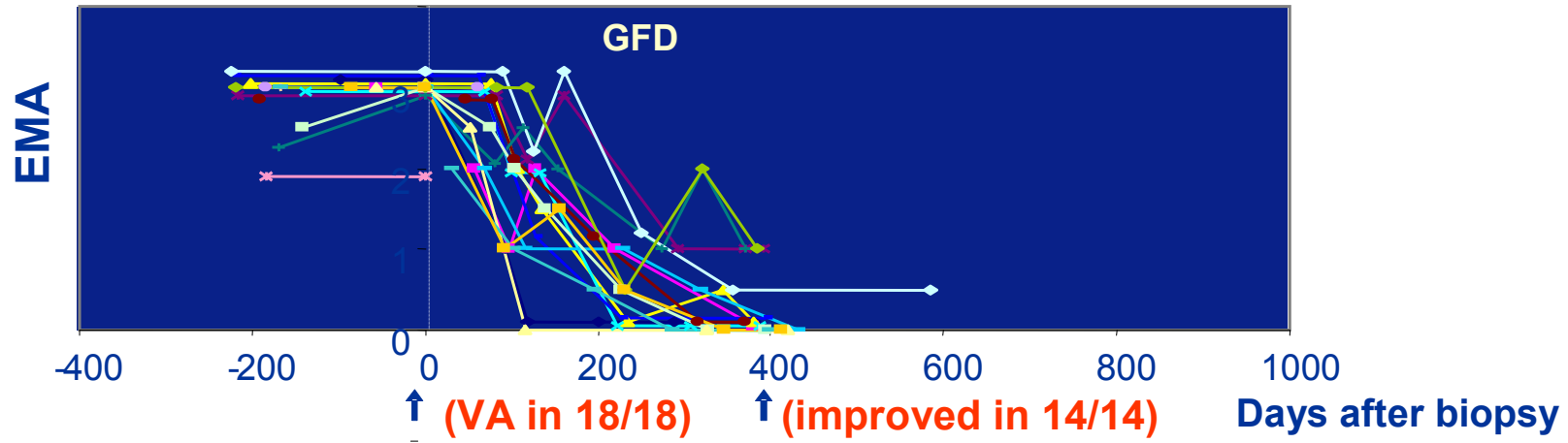
Antistoffen: populatie screening (peuters)

VU medisch centrum

Csizmadia et al, 1999

Coeliakie diagnostiek

HC

CD

GVD

1. Pathogenese
2. Antistoffen in diagnostiek en screening
3. **Richtlijnen diagnostiek**
4. DGPA

5 pijlers

- Serologie
- Klinisch beeld
- Duodenum biopt
- Relatie met gluten gebruik
- HLA-type

HC

CD

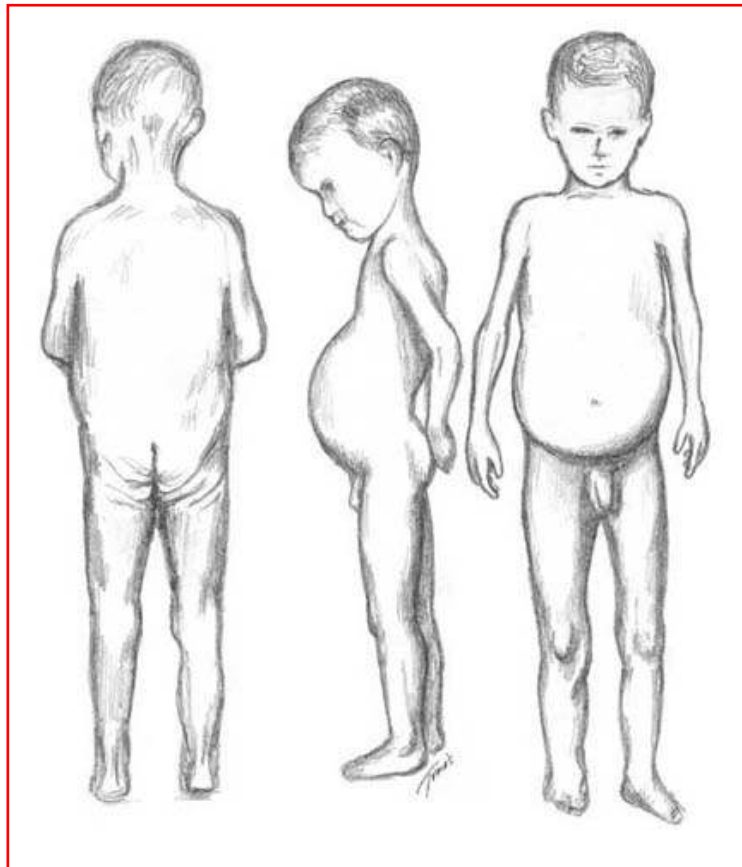
GVD

- Klinisch beeld

HC

aCD

Sterke verdenking

of

Zwakke verdenking

Richtlijnen coeliakie diagnostiek

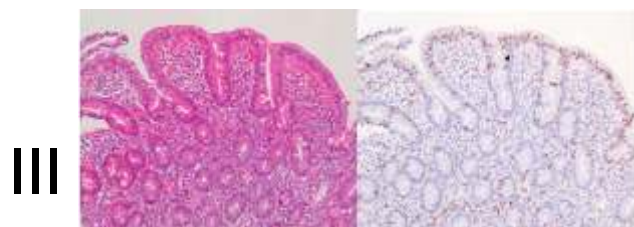
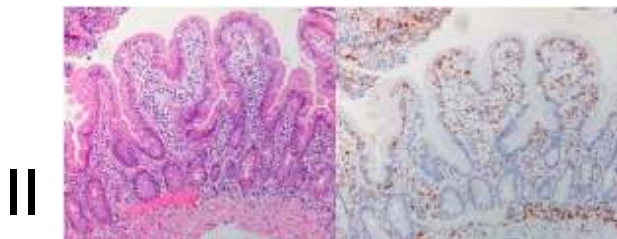
VU medisch centrum

- Duodenum biopt: Marsh classificatie

H&E

CD3

a

b

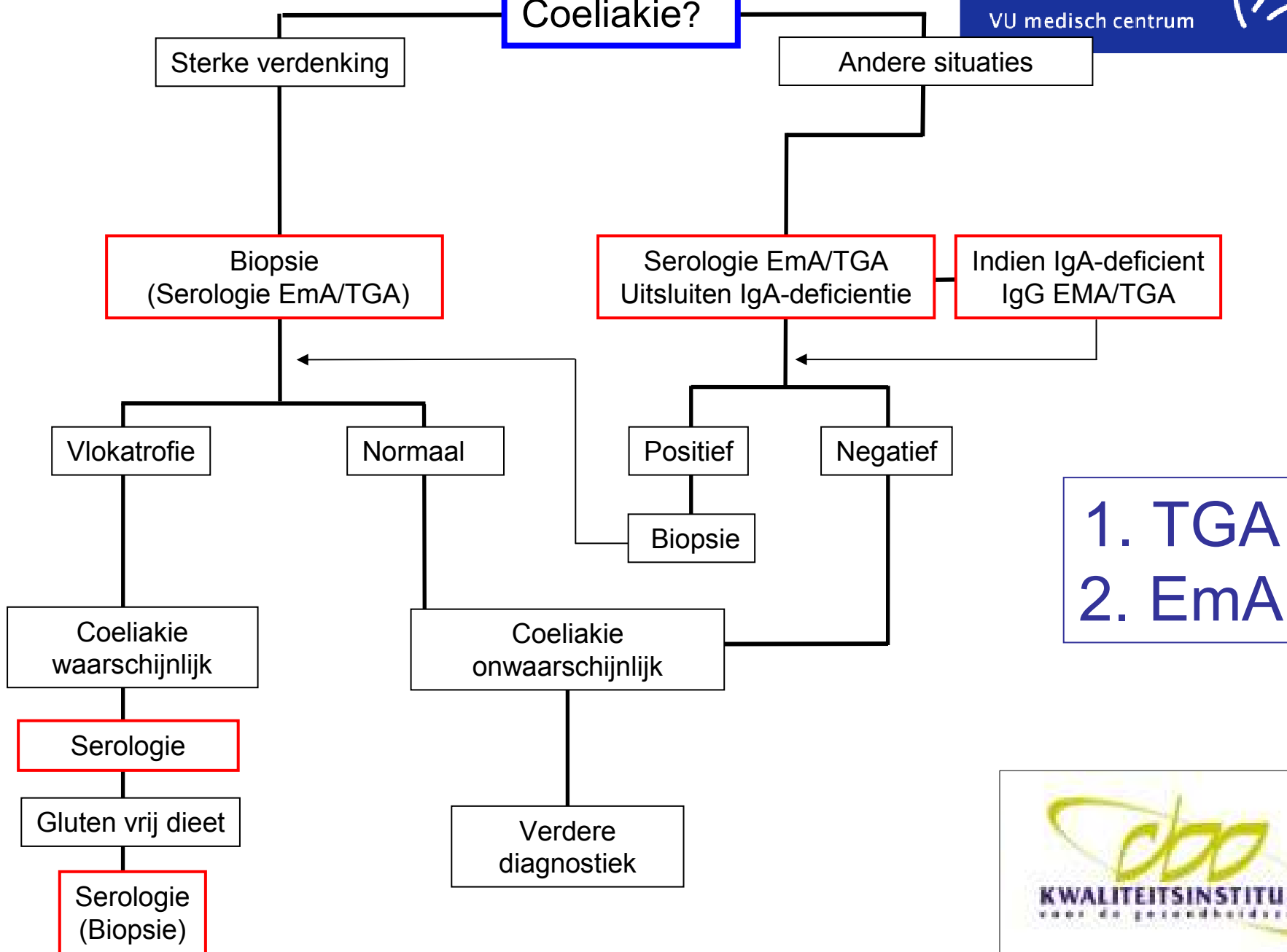

c

Marsh	IEL	Crypts	Villous atrophy
0	<40	normal	-
I	> 40 /100ec	normal	-
II	> 40 /100ec	hyperplasia	-
IIIa	> 40 /100ec	hyperplasia	+
IIIb	> 40 /100ec	hyperplasia	++
IIIc	> 40 /100ec	hyperplasia	+++

Coeliakie?

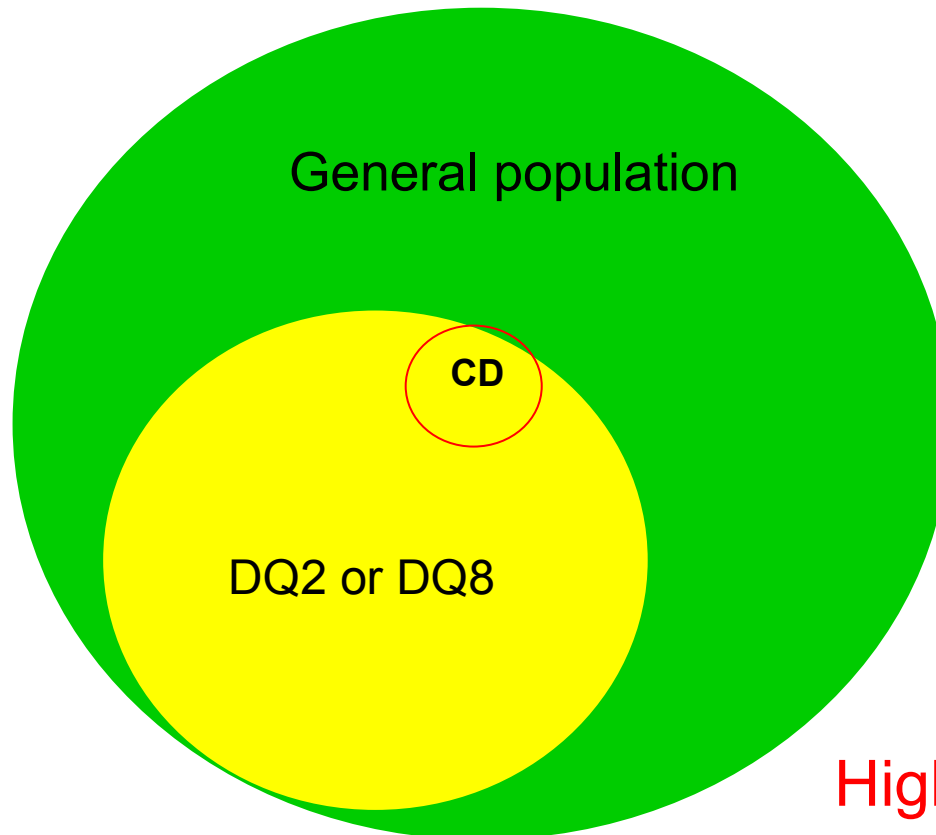

HLA-DQ in coeliakie

VU medisch centrum

98% van de CD patienten is HLA-DQ2 of DQ8
40% van de algemene populatie is DQ2 or DQ8
1% of DQ2/8 individuen krijgt coeliakie

HLA-DQ2:

DQA1*05 en DQB1*02

HLA-DQ8:

DQA1*03 en DQB1*0302

High negative predictive value !

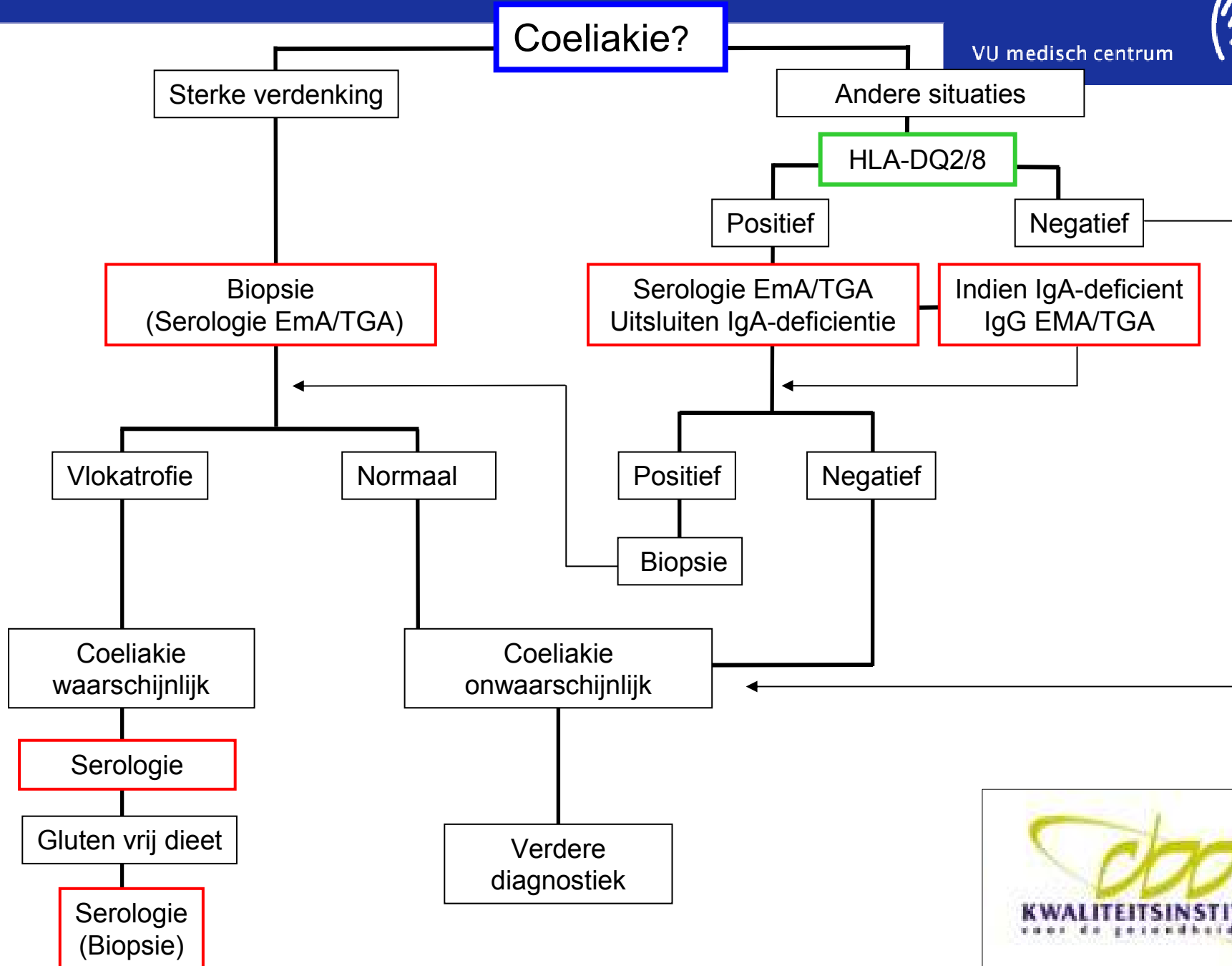
HLA-DQ2 : 'gene dose effect'

VU medisch centrum

Al-Toma et al, 2006

	n	% DQ2 positive	% DQ2 homozygoten
Healthy controls	183	23%	2%
Coeliac disease	148	93%	19%
RCD I	43	79%	26%
RCD II	43	97%	44%
EATL	27	96%	48%

Duodenum biopt :

Biopt vereist voor diagnose

Biopt altijd bij sterke verdenking !

Serologie:

TGA-IgA

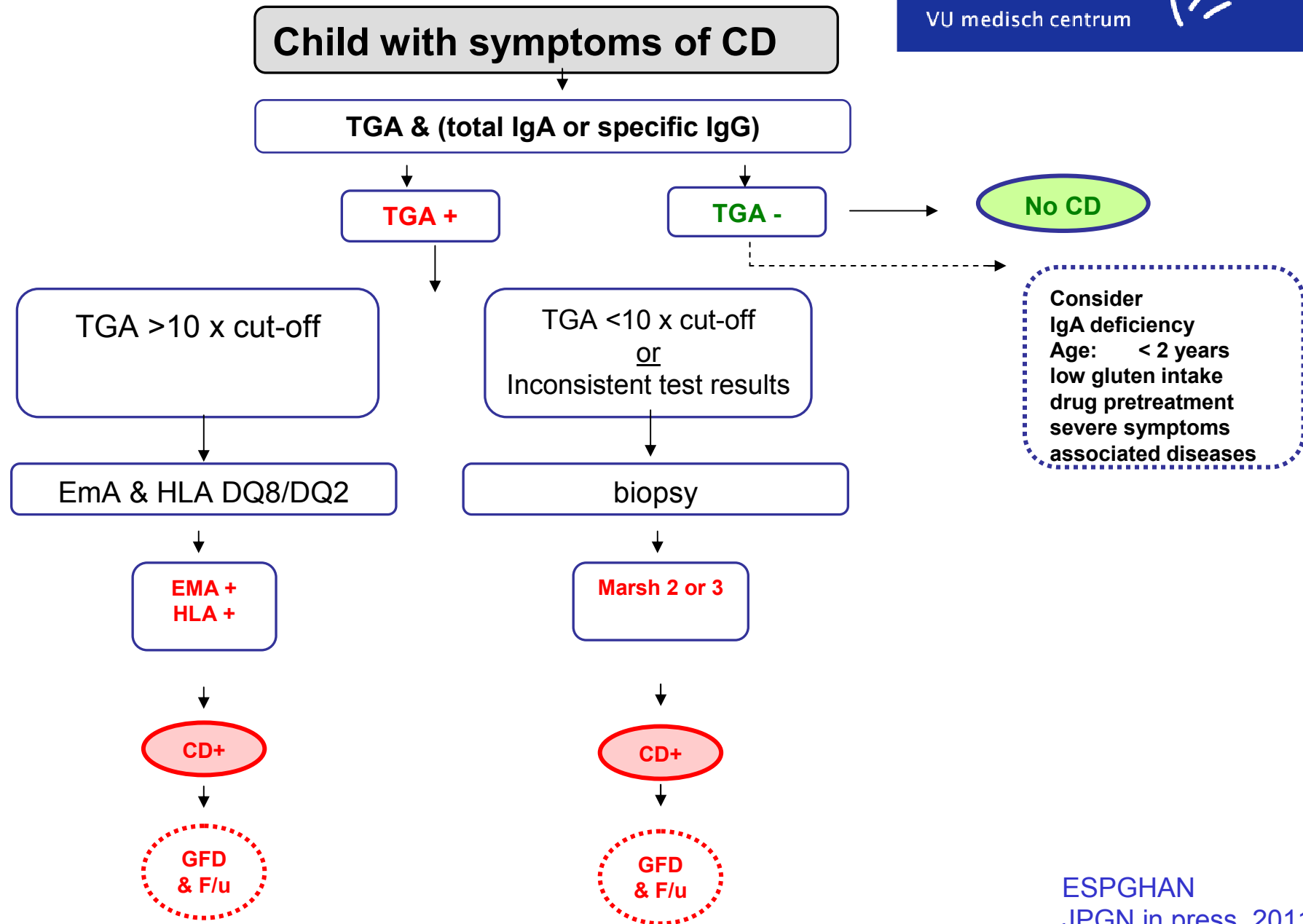
Bij IgA deficientie TGA-IgG

Bevestigen bij voorkeur met EmA

In jonge kinderen AGA

Risico groepen:

DQ2/8 positief: regelmatig serologisch screenen.

Nieuwe richtlijnen diagnose coeliakie bij kinderen

September 29
2011
LUMC
Leiden

Coeliakie diagnostiek

HC

CD

GVD

1. Pathogenese
2. Antistoffen in diagnostiek en screening
3. Richtlijnen diagnostiek
4. DGPA

Ook in richtlijn 2011 nog geen duidelijke rol voor DGPA

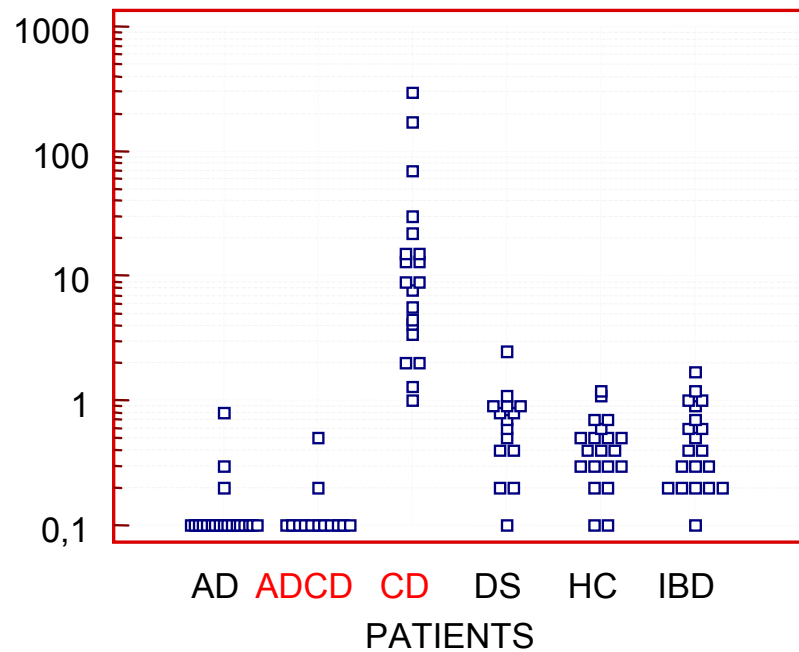

Punten van aandacht:

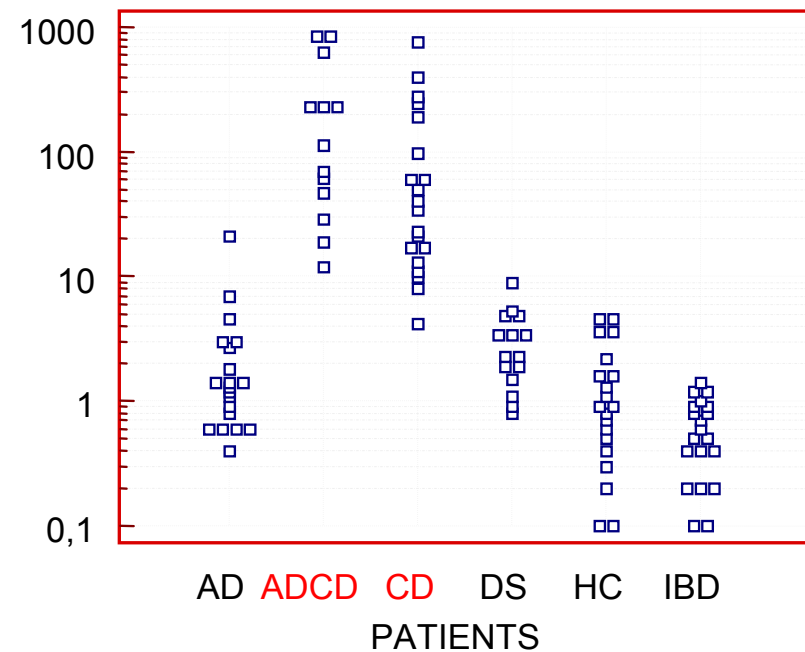
- IgA vs IgG
- Veel verschillende kits beschikbaar
- Variabele antigeen coating: DG, DGP, DGP+TG2 (nieuwe epitopen)
- Selectie gliadine peptiden
- Cut off
- Kit info vaak weinig inzichtelijk m.b.t. coating

IgA DGPA

IgG DGPA

AD: IgA deficiënt

CD: coeliakie

DS: Down syndroom (AGA+)

IBD: inflammatoire darmziekten

HC: gezonde controles

Overzicht coeliakie serologie MST, geb 1-5-2001

datum ontv	T-nummer	AGA-A	AGA-G	EmA	TGA-A
3-7-2002	02-73457	5	59	-	-
3-6-2004	04-73122	448	172	+++	>199
1-7-2004	04-9800	<i>biopt: M3c</i>			
13-10-2004	04-75551	3	29	+++	26
23-12-2004	04-77105	-	-	++	10
3-10-2005	05-75937	-	-	-	11
20-9-2006	06-75823	-	-	+	-
17-9-2008	08-76219	-	-	-	-
19-1-2011	11-70414	-	-	-	-

Overzicht coeliakie serologie MST, geb 1-5-2001

datum ontv	T-nummer	AGA-A	AGA-G	EmA	TGA	DGPA-G	
3-7-2002	02-73457	5	59	-	-	20	
3-6-2004	04-73122	448	172	+++	199		
1-7-2004	04-9800	<i>biopt: M3c</i>					
13-10-2004	04-75551	3	29	+++	26		
23-12-2004	04-77105	-	-	++	10		
3-10-2005	05-75937	-	-	-	11		
20-9-2006	06-75823	-	-	+	-		
17-9-2008	08-76219	-	-	-	-		
19-1-2011	11-70414	-	-	-	-		

Antistoffen: diagnostische waarde

VU medisch centrum

	Sensitiviteit	Specificiteit	Odds ratio meta analyse ¹⁾
AGA	+ 70 – 80%	++ 85 – 95%	40
EMA	+++ 90-100%	+++ 95-100%	553
TGA	+++ 90-100%	+++ 95-100%	469
DGPA	+++ 90-100%	+++ 95-100%	234

¹⁾ ESPGHAN
JPGN in press

Conclusies

- DGPA is, evenals AGA, een sensitieve parameter in jonge kinderen
- DGPA is negatief in AGA+ EmA- Down syndroom
- IgA DGPA is vergelijkbaar met EmA en TGA
- IgG DGPA relatief sensitief
- Klinische validatie van diverse kits nog in gang
- DGPA-IgG lijkt een goede tweede test naast TGA-IgA
- Richtlijn 2012??

HC

aCD

GFD

RCD

RCD II

EATL

VRAGEN ????

met dank aan alle medewerkers
van de Medische Immunologie
VUmc
en
coeliakie MDL-artsen uit LUMC en VUmc.

HC

aCD

GVD

RCD

RCD II

EATL